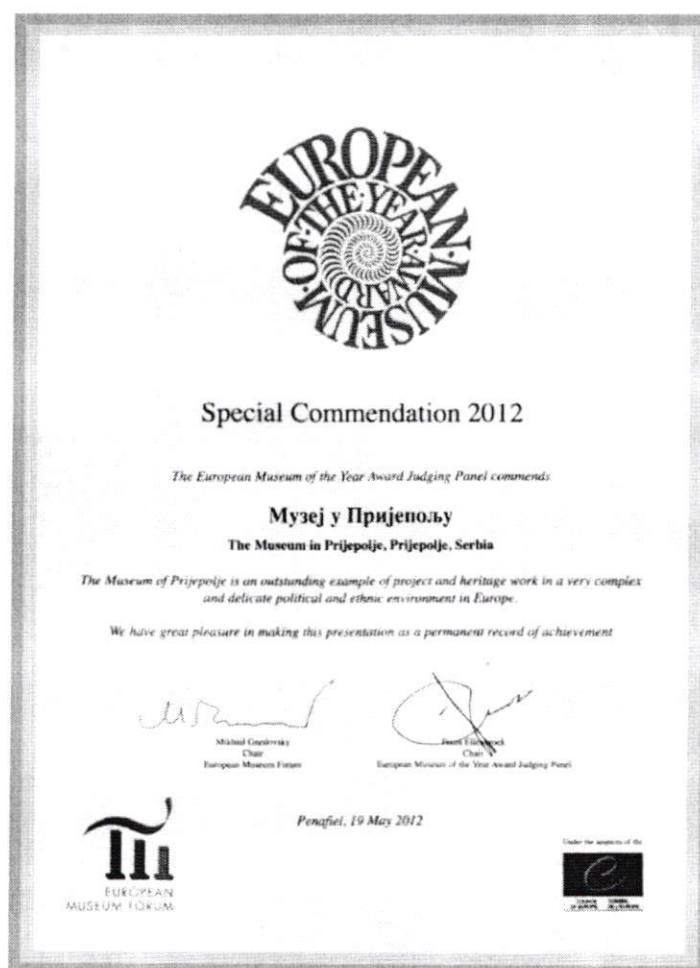

МУЗЕЈ У ПРИЈЕПОЉУ Валтерова 35 31300 Пријепоље
tel/fax: +381 33 715 185 +381 33 710 162
muzejpri@mts.rs www.muzejuprijepolju.org.rs

327-3
15.12.2025.

ПРОГРАМ РАДА МУЗЕЈА У ПРИЈЕПОЉУ ЗА 2026. ГОДИНУ

Пријепоље, децембар 2025.

Уводне напомене

На основу Решења о оснивању бр.020-4/86-И-01 од 22.05.1986. године и Решења АПР о упису у Регистар установа културе државни број: 931572921 2023 59005 000 000 001 112. Музеј у Пријепољу регистрован је код Окружног привредног суда 10.12.1991. године

Рад Музеја у Пријепољу одвија на основу позитивних законских прописа одређених Законом о јавним службама (Службени гласник РС бр. 42/91, 71/94, 79/05 и 83/14), Законом о култури (Службени гласник РС бр. 72/09, 13/2016 и 30/2016), Законом о културним добрима (Службени гласник РС“ бр. 71/94) и пратећим подзаконским акатима - Правилник о регистрима уметничко историјских дела (Службени гласник РС бр. 35/96), Правилник о програму стручних испита (Службени гласник РС бр. 11/96 и 15/96), Правилник о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа заштите културних добара (Службени гласник РС бр. 21/95), Решење о утврђивању надлежности музеја (Службени гласник РС бр. 28/95, 102/16), интерних аката, као и стручно-професионалних норми одређених Статутом, Етичким кодексом и другом документацијом Интернационалног комитета за музеје (ИЦОМ) при УНЕСКО-у.

Шифре делатности установе:

91.02 - Музеји, галерије, збирке

58.11 - Издавање књига

58.14 - Издавање часописа и периодичних издања

58.19 - Остала издавачка делатност

47.61 - Трговина на мало књигама у специјализованим продавницама

У музеју је Уговором о раду на неодређено време, запослено 6 радника од чега четири са ВСС и два са ССС. Уговором о раду на одређено време је запослен 1 радник са ВСС. Уговором о раду на одређено време, на мандатни период од четири године 1 лице обавља функцију директора музеја.

Музеј по потреби, уговором о привременим и повременим пословима и другим ванрадним уговорима ангажује и друга лица.

Основна делатност:

Законом о култури, Законом о културном наслеђу, Законом о музејској делатности и другим прописима, као и Статутом, Музеју у Пријепољу је стављено у дужност да у свом раду уважава и поштује основне задатке прецизиране одредбама, а то су:

- 1) откривање, прикупљање, документовање и обрада музејске грађе;
- 2) истраживање, проучавање и вредновање музејске грађе и елемената нематеријалног културног наслеђа и музејске документације;
- 3) утврђивање покретних културних добара – музејских предмета и регистровање елемената нематеријалног културног наслеђа;

Радно време музеја:

понедељак - петак: 7.00 - 15.00

Радно време музеја за посетиоце:

понедељак - петак: 7.30 – 15.00

субота: 9.00 – 15.00

- Приликом организовања значајних изложби музеј је отворен за посете од 9.00 до 20.00 часова (зимски период), односно до 22.00 часа (летњи период).
- У случају организоване посете и претходне најаве музеј отварамо по позиву и ван наведених термина
- За посетиоце је по претходној најави отворена и поставка у Кући Јусуфагића на Чаиру.
- Због природе посла и по потреби рад музеја се одвија и ван наведеног редовног радног времена.

РЕДОВНА ДЕЛАТНОСТ МУЗЕЈА

Основна делатност би укратко била истраживање, заштита и презентација културних добара, то јест уметничко историјских дела. С обзиром да Музеј у Пријеполу има изузетну репутацију не само у земљи него и шире, огромна је част и одговорност сваког руководиоца заједно са својим тимом, да настави са успешним радом и у наредном периоду. Наставиће се редовна делатност Музеја и у наредном периоду, сходно закону, стручним стандардима и реалним могућностима и биће реализована у оквиру следећих одељења: **Одељења за археологију, етнологију, историју, историју уметности, Одељења за издавачку делатност и библиотеку, Педагошко-информативне службе, Службе за финансијско-књиговодствене и правне послове и Службе одржавања и техничких послова.**

Музеј у Пријеполу као установа заштите дужан је да у свом раду поштује нормативе прописане Правилником о почетку рада и обављању делатности заштите који предвиђа, између осталог, да музеј мора имати најмање четири запослена са високом стручном спремом на стручним пословима из области музеологије, од чега најмање два кустоса, што музеј у овом тренутку испуњава.

Озбиљан приступ музеологији као науци, захтева и планирање развојних активности које ће се реализовати у оквиру вишегодишњег временског периода, што је у наставку и учињено. Формирању програма рада и развоја музеја, приступило се систематски и детаљно уз консултује са познаваоцима пријеполског краја и споменика културе са ових простора, а који су се бавили рекогносцирањем и научним истраживањем овог краја.

Такође, предност је дата оним пројектима из области музеологије, који су видљиви и доступни конзументима овог сегмента културе и који истовремено доприносе развоју туризма општине Пријеполје.

4) утврђивање добара под претходном заштитом и вођење евиденције о добрима под претходном заштитом;

5) чување, одржавање и коришћење музејске грађе и музејске документације;

6) предлагање, утврђивање, спровођење и праћење спровођења мера заштите музејске грађе и елемената нематеријалног културног наслеђа;

7) коришћење музејске грађе и регистрованих елемената нематеријалног културног наслеђа у промовисању кроз излагање, публикације, предавања, едукативно-просветни рад и на друге начине;

8) вођење прописане документације о музејској грађи, збиркама, музејским активностима и регистрованим елементима нематеријалног културног наслеђа;

9) организацију и реализацију сталне поставке и повремених изложби;

10) организацију и реализацију уметничких и културних догађаја у оквиру делокруга рада;

11) припрему и публиковање музејских издања и пратећег садржаја везаних за делатност;

12) спровођење дигитализације музејске грађе, музејске документације и регистрованих елемената нематеријалног културног наслеђа;

13) пружање стручне помоћи власницима и држаоцима музејске грађе;

14) пружање подршке и стручне помоћи за очување нематеријалног културног наслеђа кроз сарадњу са заједницама које га баштине;

15) ревизију музејске грађе и достављање извештаја оснивачу;

16) процену културно-уметничке, историјске и научне вредности музејске грађе за потребе евидентирања и осигурања;

17) израду стручних мишљења и елабората о музејској грађи, збиркама о којима се старају, као и музејској грађи других физичких и правних лица и елемената нематеријалног културног наслеђа;

18) друге послове у складу са законом и другим прописима.

Програм рада Музеја у Пријеполу који предлагемо реализоваће се у складу са Одлуком о буџету Општине Пријеполје за 2026. годину. Као и ранијих година, конкурсирасћемо одређеним пројектима за финансирање код Министарства културе Р. Србије на конкурс Сектора за културно наслеђе као и у оквиру прекограничне сарадње са Босном и Херцеговином и Црном Гором.

Током 2026. године Музеј у Пријеполу ће наставити сарадњу са другим музејима и институцијама у региону, републици и широј међународној заједници, у циљу успостављања и унапређења обављања делатности заштите културно-историјског наслеђа.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА АРХЕОЛОГИЈУ

Наставак археолошких истраживања у порти манастира Пустиња

Током октобра и новембра 2024. године, на иницијативу црквеног одбора и по благослову Митрополита Атанасија, спроведена су заштитна археолошка ископавања у порти манастира Светих апостола Петра и Павла – Пустиња, који се налази у атару села Карошевина. Истраживања су била фокусирана на конак манастира, укључујући подрумску просторију и спрат.

Током ових археолошких ископавања, поред велике количине грнчарије, металних предмета и животињских костију, пронађен је и изузетан налаз – оловни печат са натписом који указује да је манастирска црква била посвећена Светом Симеону Српском. Овај налаз представља значајну потврду и допринос истраживању историје манастирског комплекса.

У периоду од 6. до 30. октобра 2025. године спроведена су археолошка ископавања, која је финансијски подржало Министарство културе Републике Србије, а носилац пројекта био је Музеј у Пријеполу.

Истраживања из 2024. године указала су на вероватноћу постојања објеката манастирске економије источно и западно од конака, што је и био фокус истраживачке кампање 2025. године. Том приликом отворена је једна сонда (2/25) и откривена је још једна просторија која припада конаку. Од покретног археолошког материјала најзаступљенија је била грнчарија 16-17 века, новац који нам је пружио одређене индиције за датовање објекта, као и већа количина животињских костију и металних предмета.

С обзиром на значај који су ове две истраживачке кампање имале у расветљавању историје манастира Пустиња, у плану је наставак археолошких ископавања за 2026. годину. Пошто су неке области манастирског комплекса остале неистражене, потребно је наставити са ископавањима како би се добила потпуна слика о овом важном културном и духовном месту.

Пројектом Наставак археолошких истраживања у порти манастира Пустиња конкурсашемо код Министарства културе Републике Србије за његово финансирање у 2026. години.

Наставак археолошких истраживања средњовековног Милешевца

Током августа и септембра 2025. године стручни тим Републичког завода за заштиту споменика културе извео је заштитна археолошка истраживања средњовековног града Милешевца у сарадњи са Музејом у Пријеполу. Археолошка истраживања рађена су са циљем прикупљања података који ће бити коришћени за израду пројекта конзервације, као и са циљем да се дефинишу основне просторне целине и стратиграфски односи утврђења.

Ово прво систематско истраживање Милешевца дало је значајан допринос у разумевању организације простора тврђаве и допринело дефинисању нових основа за будућа археолошка истраживања и конзерваторске радове.

План за 2026. годину: Наставак археолошких ископавања средњовековног Милешевца

У 2026. години планирано је да се наставе археолошка истраживања на овом локалитету, која ће водити Републички завод за заштиту споменика културе, а у њима ће учествовати и Музеј у Пријеполу.

Током претходне кампање откривене су неистражене површине на којима је констатовано постојање објеката и других архитектонских конструкција које ће бити предмет даљих ископавања. Циљ наставка истраживања је да се добије комплетна слика о организацији и структури овог средњовековног града, као и да се открију нови археолошки налази који ће допринети бољем разумевању историје овог важног локалитета.

Истраживања ће такође пружити додатне податке неопходне за израду пројекта конзервације, с обзиром на то да се локалитет Милешевац сматра важним спомеником културе који захтева стручну заштиту и очување за будуће генерације.

Ископавања код Цркве Св. Архангела Михаила у Поблаћу, Прибој

Црква посвећена Светом архангелу Михаилу налази се на локалитету Оцрковље у селу Крајчиновићи, на левој обали реке Поблаћнице, недалеко од Прибоја. Подигнута је на средњовековној некрополи стећака, у непосредној близини праисторијске хумке, што овом простору даје висок ниво археолошке осетљивости.

Епархија Милешевска, као инвеститор планираних радова на изради дренаже око цркве, затражила је од Завода за заштиту споменика културе Краљево издавање услова. Завод је указао на неопходност претходног заштитног археолошког ископавања дуж трасе планиране дренаже, будући да се на локацији налазе надгробни споменици, а испод њих се, с оправданим очекивањем, могу налазити и људски остаци који захтевају стручно археолошко поступање.

Како су стручњаци Завода били оперативно ангажовани на већем броју истовремених пројеката, што је онемогућавало њихово непосредно укључивање у нове теренске активности, а с обзиром на то да је Епархија инсистирала да се археолошки радови окончају у текућој календарској години, Завичајни музеј Прибој је упутио иницијативу Музеју у Пријеполу да преузме реализацију ових истраживања имајући у виду да као установа културе нема статус установе заштите и самим тим не може бити носилац дозволе за археолошка истраживања.

Музеј у Пријеполу је прихватио иницијативу и укључио се у процес планирања истраживања. Археолог Тијана Пушица извршила је увид на терену и дала стручну процену да, због неповољних временских услова и ризика по стабилност објекта, не треба

започињати радове током јесени и зиме. Предложено је да се археолошка ископавања изведу у пролећном периоду, уз претходно прибављање дозволе за истраживања.

На основу овог мишљења донета је одлука да се почетак радова одложи за пролеће 2026. године.

Изложба: Археолошки налази из средњег века пријепољског краја

Музеј у Пријепољу располаже изузетно богатом и разноврсном збирком археолошких предмета, који сведоче о богатој историји и културном наслеђу овог региона. Са циљем да се јавности представи значајан период историје, планирана је изложба која ће бити у потпуности посвећена налазима из средњег века.

Изложба ће обухватити археолошки материјал који је пронађен на територији пријепољског краја и који пружа дубок увид у живот и културу људи који су живели на овим просторима у том периоду. Средњи век је време великих промена, како у друштвеном, тако и у културном и економском смислу, и управо ће ови предмети, од оружја и накита до посуђа и свакодневних предмета, оживети слику тог времена.

Циљ изложбе је да се посетиоцима пружи могућност да упознају и разумеју важне историјске процесе који су обликовали развој Пријепоља и његовог окружења током средњег века.

Планирано је да изложбу прати и стручно вођење које ће дати додатне информације о контексту налаза, као и о значају сваког предмета у смислу историје и културе региона.

Ова изложба ће бити од изузетне важности за све који желе да се упознају са богатим културним наслеђем Пријепоља и његовом улогом у средњовековној историји.

Презентација: Резултати археолошких ископавања у порти манастира Пустиња (2024/25 и 2025/26)

Манастир Пустиња, један од најзначајнијих споменика пријепољског краја, био је 2024. и 2025. године предмет археолошких истраживања приликом којих су откривени важни налази. Ископавања у манастирској порти донела су нове податке о историји и континуитету живота на овом простору од средњег века до данас.

Налази са овог локалитета укључују разне предмете који су коришћени у свакодневном животу монаха и верника, као и остаци који сведоче о архитектонским изменама које су се дешавале на овом простору кроз време. Поред обичних свакодневних предмета, пронађен је археолошки материјал који указује на постојање црквене обредне праксе и духовног живота који се одвијао у овом манастиру.

Такође, истраживања су открила остатке градитељских елемената који се односе на старије манастирске структуре, што ће нам помоћи при реконструкцији изгледа манастира у различитим историјским периодима.

Археолошка истраживања у манастиру Пустиња не само да су открила важне материјалне доказе, већ су и омогућила стручњацима да боље разумеју религиозни и друштвени контекст живота у манастиру током различитих историјских периода. Ови налази ће бити корисни како за даља истраживања, тако и за обнову и очување манастира Пустиња.

С обзиром на значај ових открића, у плану је да се део налаза из археолошких ископавања изложи у музеју и да се одржи презентација, чиме ће се и широј јавности омогућити боље разумевање историје овог важног манастира.

Археолошке радионице

Археолошке радионице у оквиру редовне музејске делатности. Уз помоћ стручног особља организоваћемо археолошке едукативне радионице за децу где ће деца кроз игру и креативан рад да уче о археологији и како су људи живели кроз различите периоде историје. У радионицама ће бити укључена и деца са посебним потребама и програми ће бити прилагођени основношколском узрасту. Израђиваће керамичко посуђе, радиће реконструкције археолошких артефаката које имамо у археолошкој збирци у Музеју, који су прикупљени приликом различитих археолошких истраживања, са различитих локалитета. Радионице су осмишљене тако да се кроз игру и практичан рад деца упознају са археолошким ископавањима и истраживањима, методологијом рада, документовањем и обрадом налаза. Такође, имаће прилику да виде студијску збирку оригиналног археолошког материјала пронађеног приликом истраживања на Коловрату и манастиру Милешева.

Редовна музејска делатност

У 2026. години планирано је рекогносцирање терена на територији општине Пријепоље, с циљем стицања детаљног увида у распрострањавање археолошких локалитета у овом подручју. Ова активност је од изузетног значаја за будућа археолошка истраживања, јер ће омогућити прецизно мапирање важних локалитета и израду стратешког плана за њихову даљу обраду.

Поред тога, посебну пажњу треба посветити рашчишћавању одређених локалитета сметњи, већ и припрему терена који ће бити предмет детаљних археолошких ископавања у наредним годинама. Рашчишћавање ће омогућити лакши приступ локалитетима и створити боље услове за систематска истраживања.

У плану је и наставак ових активности на локалитетима који буду одабрани у будућности, чиме ће се осигурати континуитет у раду и повећати квалитет археолошких истраживања на подручју општине Пријепоље.

У 2026. години археолошко одељење Музеја наставиће сређивање и обраду археолошког материјала који се налази у депоу. Овај процес ће се пре свега фокусирати на велики број предмета од керамике, као и на нови материјал који је пристигао као резултат недавних археолошких ископавања.

Тим стручњака ће обавити свеобухватан рад који подразумева не само систематски смештај предмета, већ и њихову стручну обраду. Ово укључује одређивање типологије предмета, детаљно фотографисање, као и израду цртежа и других визуелних докумената који ће служити као део музејске евиденције. Такође, значајан део процеса биће и конзервација предмета како би се осигурала њихова дугорочна очуваност и презентација за јавност.

У циљу што брже и ефикасније обраде великог броја предмета, неопходно је ангажовање стручног археолога са искуством у музејској обради материјала. Овај корак је важан због обимности посла, као и због ранијих недостатака у евиденцији и сигнирању материјала који су долазили у музеј. Потребна је додатна помоћ како би се решили проблеми са увођењем предмета у музејске књиге и како би се све информације о налазима систематски ажурирале.

Рад на сређивању археолошког материјала биће од кључне важности за повећање ефикасности музејске документације, као и за олакшавање приступа овим вредним налазима како у оквиру истраживања, тако и за јавност која ће имати прилику да се боље упозна са културним наслеђем овог региона.

Доста пажње биће усмерено на писање и објављивање стручних чланака и текстови, као и презентовање археолошког наслеђа Музеја у Пријепољу путем јавних наступа.

Археолог музеја ће учествовати на научним и стручним скуповима, као и на археолошким пројектима по позиву других установа културе, заштите и науке.

У склопу наведених активности планирамо археолошка истраживања која до сада нису примењивана, а то је истраживање уз помоћ најсавременије ЛИДАР технологије. У питању је снимање археолошки значајних локалитета са ласерским мултипулсним скенерима. Ради се о врло скупој опреми уз употребу дронова и у сарадњи са врло ретким стручњацима који ће прикупљени скенирани материјал стручно протумачити. Тако прикупљен материјал је од изузетног значаја за даљи вишегодишњи рад археолошког одељења. Оно што након снимања следи је вишегодишњи рад на археолошким истраживањима следећих локалитета:

- Средњовековни град Милешевац
- Средњовековни Водички град
- Средњовековни Ковин град
- Манастир Заступ

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЕТНОЛОГИЈУ

Рад Одељење за етнологију базиран је на проучавању и презентацији свеукупне народне културе и регионалног идентитета српског и бошњачког народа пријепољског

краја. Циљ нам је да унапредимо документарно-заштитну функцију културног наслеђа, које се чува у етнографској збирци.

Музејска збирка, документација и дигитализација

У етнографској збирци Музеја у Пријеполу у оквиру одговарајућих колекција чува се 1320 предмета који припадају колекцијама одевања, покућства и посуђа, занатских и пољопривредних справа, предмети везани за саобраћај, лични, друштвени и духовни живот и фотографије који сведоче и дају информације о традиционалној култури српског и бошњачког народа.

Комплетна етнографска збирка је обрађена у аналогној и дигиталној форми, у складу са важећим прописима о вођењу музејске документације.

Музеј у Пријеполу има ажурну документацију и о музејским предметима етнографског карактера који се налазе у приватном власништву на већем делу територије општине Пријеполје, у циљу њихове набавке и утврђивања за евидентирана културна добра, уколико то својим значејем заслужују. Морамо нагласити да овакву врсту евиденција има мало који музеј, без обзира што спада у редован делокруг делатности.

На основу свега тога, као и претходних година настојаћемо да плански и систематски откупом, поклоном и теренским истраживањима прикупљамо покретна културна добра, који се још увек у невеликом броју могу наћи на терену и припадају традиционалном моделу културе, а недостају у нашим колекцијама.

Сви новонабављени предмети биће, у складу са важећим прописима обрађени, документовани, категорисани, заштићени и истражени.

Послови везани за музејску документацију подразумевају вођење прописане документације о постојећем музејском фонду, новонабављеним предметима, обраду и архивирање прикупљење теренске грађе.

Као посебно важан и обиман посао истичемо обавезу дигиталног фотографисања предмета већих димензија, које чини трајну документацију, која се чува у писаном и електронском облику.

Стручно-истраживачки рад

Ревизија етнолошко-антрополошких проучавања Пријеполја и околине и припрема монографије

Већ дуги низ година Одељење за етнологију у сарадњи са истраживачима из Етнографског института САНУ, спроводи етнолошко-антрополошка истраживања међу становништвом које живи на територији општине Пријеполје. У периоду од 2021. до 2024. године истраживачки тим је боравио на великом броју локација и разговарао са великим бројем саговорника који, на овај или онај начин, представљају парадигматичне примере прожимања традиције и савременог начина живота ове области. Теме истраживања су биле разноврсне, а тицале су се обичајног живота и свакодневице, религијских ставова и религијских пракси, односа према народној традицији и променама које доноси

савременост. У фокусу појединих фаза истраживања били су тзв. носиоци традиције – појединци који су у заједници препознати као „они који памте“. То су били махом мушкарци, али је један сегмент истраживања био посвећен „гласовима жена“ и њиховој интерпретацији друштвеног и културног наслеђа. Осим тога, разговори су вођени и „успут“, са случајно одабраним информантима, који су били својеврсна *провера* великих наратива о животу народне традиције данас. Проучаване су материјална и духовна култура, а резултати су објављивани у научним публикацијама од националног значаја: у часописима и зборницима радова.

Циљ пројекта који предлажемо за 2026. годину јесте својеврсна ревизија теренског истраживања, у оквиру којег бисмо се вратили *најупечатљивијим* саговорницима, али и оним местима и људима који су, услед недостатка времена, само овлаш испитани и нису испричали све што су имали да кажу. Желимо да овом завршном фазом истраживања, креирамо врсту когнитивне мапе која би указала на статус који народна традиција, као и њени савремени облици имају у животу становништва овог краја. Поред тога, циљ нам је да одговоримо на питање стратешких потенцијала културног наслеђа за развој овог дела Србије.

Истраживање које предлажемо за 2026. годину, уз резултате ранијих истраживања, истовремено ће бити и припрема за писање обласне, етнолошко-антрополошке монографије у којој ће бити објављени резултати ранијих вишегодишњих етнолошко-антрополошких истраживања и друга постојећа теренска грађа.

Планирамо да за финансирање овог пројекта конкуришемо код Министарства културе Републике Србије.

Превентивна конзервација и заштита

Сегмент физичке заштите музеалија представља врло важан моменат у овом музејској делатности. Чињеница да музеј од свог оснивања нема радионицу ни за превентивну ни општу конзервацију значајно је отежавала веома важан сегмент физичке заштите предмета у музејским збиркама. Захваљујући личном ангажовању кустоса збирки свих ових година, који су самоиницијативно уз консултације са надлежним конзерваторским радионицама предузимали и спроводили дозвољене и безбедне мере заштите музеалија у отежаним условима. На тај начин током протеклог дужег периода почетно изузетно лоше стање музеалија је значајно поправљено и одржава се у далеко бољем стању и оптималнијим условима.

Музеј ће и даље настојати на унапређењу и осавремењивању услова чувања и депоновања у циљу што потпуније заштите покретног културног наслеђа и музејске грађе. Континуирано и интензивније него до сада радићемо на превентивној и пре свега општој конзервацији музејских фондова, како постојећег фонда, тако и новонабављених предмета. Упоредо са овим радићемо на побољшању услова смештаја и чувања музејских предмета, што подразумева набавку опреме која обезбеђује оптималне микро-климатске услове за смештај и чување, тако и замену одговарајуће амбалаже за

депоновање: типске кутије, бескиселински папир, платнене вреће, дозвољена хемијска средства и слично.

Уколико просторни и кадровски услови дозволе планирамо да у наредном периоду опремимо радионицу за превентивну конзервацију, чиме би се значајно унапредио цео систем физичке заштите културних добара.

Од великог значаја било би ангажовање квалификованог стручњака за конзервацију, који би редовно радио на важном послу конзервације, односно на редовном праћењу и заштити свеукупног музејског фонда.

За осетљиве и у културно-историјском смислу посебно валоризоване предмете мере конзервације одвијаће се у за то надлежним и специјализованим конзерваторским радионицама. Ту пре свега мислимо на угрожене предмете од текстила, дрвета и метала.

Рестаурација приземља Куће Јусуфагића

Музеј у Пријепољу као корисник овог вредног споменика културе, улаже стални напор на његовој заштити.

У протеклом периоду музеј је континуирано изводио многобројне радове на заштити и санацији овог објекта. У 2025. години изведена је комплетна заштита кровног покривача, с обзиром да је стање крова било такво да је захтевало радикалан захват. Пројекат је финансирало Министарство културе Републике Србије, уз конзерваторски надзор надлежног Завода за заштиту споменика културе.

С обзиром да је Кућа Јусуфагића, својевремено као приватни стамбени објект претрпела одређене измене пре свега у приземљу, а делом и на спрату, музеј и служба заштите су мишљења, да је с обзиром на намену објекта, потребно извршити рестаурацију целокупне унутрашњости објекта, чиме би се у потпуности вратио некадашњи изглед. Поступак, на који је надлежни Завод за заштиту споменика културе дао сагласност, захтева обимне припреме у смислу прикупљања историјских података и документације, техничке припреме и анализе стања објекта. Део ових активности је већ започет и у највећој мери биће настављене и завршене у оквиру Одељењу за етнологију, на основу чега ће се урадити пројекат рестаураторских радова.

Пројекат подразумева да се у приземљу објекта на исто место изврши ресстаурација и реконструкција некадашњег отвореног огњишта, магазе, тоалетних просторија и улазног степеништа.

Изведеним радовима и уређењем овог простора у јединствену просторно културно-историјску целину, на којој се непосредно уочавају темељни принципи и карактеристике традиционалне архитектуре и културе становања оријенталног типа, подићићемо на виши ниво значај и презентацију овог вредног примерка варошке архитектуре.

На тај начин комплетно приземље Куће Јусуфагића, биће у функцији нове етнолошке поставке о чему је руководство музеја већ обавило разговоре са министром културе, уз добијено обећање да ће финансијски подржати овај пројекат.

Истовремено, музеј ће у наредном периоду у овом простору наставити рад са публиком, организацију различитих едукативних, примењених и других садржаја

намењених различитим циљним групама. Уз постојећу етнографску поставку у Кући Јусуфагића „Рахатлуку краја нема“, презентација и обилазак овог објекта биће далеко садржајнији и пријатнији.

Такође, у наредном периоду наставићемо са редовном бригом о стању и заштити сталне поставке у овом вредном објекту, која је због радова на поправци кровног покривача повучена. У складу са принципима службе заштите, обаћућемо редовне радове на текућем одржавању које подразумева: радове на хортикултури и уређењу екстеријера, годишњу дезинсекцију ентеријера, текуће поправке и одржавање објекта и авлије.

Планирамо да потребна финансијска средства обезбедимо преко пројекта Међуграничне сарадње са Босном и Херцеговином и на конкурс Министарства културе Републике Србије.

Музеолошке интервенције на сталној етнографској поставци

Стална етнографска поставка је реализована и отворена за јавност у датом простору, на принципу излагања музејске грађе, која говори о материјалној култури, а тиме и о нематеријалном наслеђу мултикултуралног пријеполског краја. У време постављања нисмо располагали никаквом опремом и другим видовима презентације у складу са музеолошким стандардима, као ни стручним учешћем сараднике задужених за дизајн и архитектуру сталних поставки.

У смислу безбедне презентације и заштите експоната, пре свега оних из колекције одевања, принуђени смо да приступимо изради реплика, које ће у потпуности пратити аутентичан изглед предмета и заменити оригиналне предмете у сталној поставци, који ће бити депоновани и служиће за проучавање традиционалног одевања овог краја. Посао ћемо поверити неком од малобројних стручњака познавалаца народног одевања, који се баве израдом реплика, које ће бити урађене апсолутно идентично у односу на оригиналне у смислу примене исте технике израде, изгледа, форме и материјала за израду. Намера нам је да у наредном периоду из сталне поставке повучемо сва четири одевна костима и да их заменимо са квалитетним реконструкцијама. У зависности од расположивих финансијских средстава и могућности аутора, имасјући у виду да је реч о веома сложеној ручној изради која траје веома дуго, у следећој години приступићемо изради једног најутроженијег костима, а у наредним годинама и осталих, што је потпуно у складу са захтевима савремене музеологије која инсистира на излагању квалитетних реплика текстилних предмета, док се оригинали чувају за проучавање и излажу само краћи временски период.

Поред овога, имајући у виду да смо у међувремену у складу са просторним могућностима поставку допунили експонатима изложеним у витринама, набавили дистанцере и тиме донекле повећали безбедност експоната, планирамо да у наредној 2026. години две отворене реконструкције традиционалних грађанског и сеоског ентеријера дистанцирамо стакленим зидовима. Извршили смо одговарајуће консултације и припреме

са произвођачима да бисмо у 2026. години извршили набавку и монтажу ових стаклених зидова, који су вишеструко значајни за заштиту поставке и самих експоната, како од недозвољеног додиривања, тако и од штетних спољних утицаја.

Обе интервенције финансираће се из пројекта Прекограничне сарадње Србије и Босне и Херцеговине.

Фото изложба „Текла река“

Одељење за етнологију у сарадњи са Одељењем за издавачку делатност већ извесно време бави се истраживањем и припремама фотодокументарне изложбе „Текла река“, која је конципирана тако, да поред фотографија из наших музејских фондова презентујемо и оне фотографије за које претпостављамо да се налазе у приватним колекцијама и које би за излагање уступили наши суграђани. Јавност смо више пута на разне начине позивали и обавештавали о жељи да узму учешће у овом пројекту.

Идеја је проистекла из чињенице да су од најстаријих времена прве људске насеобине формиране пре свега поред водених површина, а археолошка истраживања су управо потврдила да је повољан географски положај поред река учинио да наш крај буде насељен још од праисторије, а да се у 1. в. н. е. формира значајан градски центар баш на ушћу Сељашнице у Лим на Коловрату. Поред тога, наш град се налази на месту где се Лим и Милешевка спајају на ушћу у самом центру града.

Морамо признати да је оваква идеја у јавности наишла на изванредан пријем, али која са друге стране није била праћена сразмерним одзивом суграђана. То је учинило да смо били принуђени да померимо датум реализације ове изложбе. Наиме, очекивали смо и сматрали да у приватним колекцијама постоје фотографије које дају одговоре на питања колико су реке утицале и утичу на наше животе како у прошлости тако и у садашњости и да покушамо да откријемо какво место реке заузимају у животу нашег града, који се одвија на обалама две реке и њихових притока.

Имајући у виду све наведено на темељу нашег досадашњег бављења овом темом, које је подразумевало сабирање, преглед, обраду и селекцију фотографија, у 2026. години планирамо реализацију фото изложбе „Текла река“, коју ћемо на бази прикупљених фотографија отворити за јавност и која ће, надамо се пружити одговоре и указати на важна питања о животу Пријепоља поред река.

Нематеријално наслеђе

У сарадњи са Одељењем за едукацију у наредном периоду, планирамо свеобухватније презентацију нематеријалног културног наслеђа нашег краја, кроз нове програме, пројекте и теренска истраживања, имајући у виду да нематеријална културна баштина представља главни подстицај културне разноликости сваког простора и гарант

је његовог одрживог развоја, које се не може посматрати одвојено и које проистиче из материјалног.

На овај начин се отварају нове могућности за праћење феномена који се развијају као нематеријално наслеђе у научне сврхе са једне стране, а са друге локална заједница је мотивисана да уочене предности у својој култури чува у времену у којем живи.

У Одељењу за етнологију послове обавља један кустос етнолог.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИСТОРИЈУ

Историјска збирка Музеја у Пријеполу садржи вредну грађу и обухвата временски период од раног средњег до средине 20. века. Међутим, ово одељење треба значајно унапредити. Услед недостатка стручног кадра, дошло је до сада већ дужег временског прекида у погледу историјских истраживања. Изузетно је важно ангажовати стручњаке из ове области како би се наставила истраживања.

Историچار Сениша Мишић из Београда је учесник многих пројеката рекогносцирања везаних за пријеполски крај. Ха основу разговора са њим, закључено је да се обавезно, након вишегодишњег прекида, настави са издавањем научног зборника Милешевски записи. У новим издањима своје радове ће објавити сви аутори који су и у претходним издањима објављивали, али овај пут ће објавити своје до сада необјављене и врло вредне текстове. Следећи приоритет је довршавање ЦПС локалитета пријеполске општине. Радиће се и историјско истраживање пријеполског краја али не као наставак старог пројекта „На светим водама Лима“ него са једног потпуно новог становишта које ће бити названо “Средње и доње Полимље у историји и традицији” .

ОДЕЉЕЊЕ ИСТОРИЈЕ УМЕТНОСТИ

Историјско-уметничка збирка је настала 1990. године, и поседује одређен број уметничких дела везаних за рад познатог архитекте и сликара Пријеполца Милана Минића. Збирка је током времена увећавана откупом уметничких дела, као и путем поклона, и сада броји 143 вредна уметничка дела. Музеј нема историчара уметности на је такође неопходно ангажовати стручна лица како би се унапредио рад овог одељења.

Доктор Бојан Поповић, управник Галерије фресака из Београда, је еминентни стручњак из области историје уметности, и управо у разговору са њим, јер је такође добар познавалац пријеполског културног наслеђа, донео сам одлуку који би приоритети у раду Музеја били када је одељење за историју у питању.

Вишегодишњи планирани пројекат представља наставак већ започетог пројекта 2019. године када је започета вишегодишња сарадња.

Историјско-уметничка збирка Музеја у Пријеполу садржи уломке, делове фресака пронађених у манастиру Милешева у објекту и ван њега. Уклапање фресака пратиће

презентација, постављање уломака у неутралну и неагресивну масу, из које се фрагменти но потреби могу лако извадити, као и омеђивање неутралним рамом, на такав начин да се могу изложити као музејски експонат. Биће израђени цртежи добијених целина, за потребе документације. У случајевима у којима је то могуће, као у Милешеви, приказаше се добијени резултати према развијеним зидним површинама програма живописа.

Аквизиција збирке

Настојаћемо да без обзира на недостатак стручног радника у Одељењу за историју уметности, као и претходних година, и током 2026. године конкуришемо на конкурс Министарства културе Р. Србије за финансирање откупа уметничких дела за историјско-уметничку збирку Музеја у Пријеполу и на тај начин увећавамо колекцију уметничких дела.

Поред тога настојаћемо да путем поклона и откупа употпунимо збирку и повећамо број уметничких дела. Новчана средства за ову намену обезбеђена су кроз Финансијски план Музеја у Пријеполу за 2026. годину, а све у складу са Одлуком о буџету Општине Пријеполје о финансирању редовне делатности.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ И БИБЛИОТЕКА

У свом галеријском простору Музеј у Пријеполу ће, као и претходних година, током 2026. приредити нове значајне изложбе али и друге догађаје. За њих ће се штампати каталози и пратећи материјал који ће садржајем и графичким изгледом пратити уметнички ниво изложби и других догађаја. Каталогизација ће бити несумњиво сведочанство излагачке 2026. године у музеју. Настављајући досадашњу праксу, музеј ће и у 2026. години бити могући издавач појединих издања пријеполских аутора и публикација које се тичу Пријеполја, његове прошлости, културне баштине и природног наслеђа.

У оквиру Међународног сајма књига у Београду, Музеј у Пријеполу ће се, традиционално, крајем октобра 2026. као издавач представити на овој великој манифестацији књиге и читања, на заједничком штату Удружених издавача Златиборског округа.

Рад на монографији Музеја у Пријеполу

Музеј у Пријеполу је основан 1991. године. Дакле, у 2026. години се навршава 35 година рада. Од свог оснивања до сада, није рађена монографија ове врло цењене установе у свету музеологије. Тим поводом, током 2026. године, у плану је наставак систематског истраживање, прикупљања и класификовања свих, за Музеј у Пријеполу релевантних података, који ће бити обједињени у једну публикацију.

У монографији о овој установи читаоцима ће бити предочено све оно што је обележило протекле три и по деценије: збирке, сталне поставке, гостујуће изложбе, концерти, предавања, реализовани пројекти, запослени у музеју, грађевински радови (изградња лапидариума, депоа, реконструкција дворишта Куће Јусуфсгића), награде и признања која је Музеј у Пријеполу добио итд.

Покретање научно-стручне публикације

Музеј у Пријеполу већ дужи временски период осећа потребу за издавањем публикације која би објављивала резултате из културни-историјске прошлости пријеполског краја. У том смисли, за издавачку 2026. годину Музеја у Пријеполу, планирамо покретање стручно-научне публикације у којој ће се објављивати појединачни чланци из области историјско-хуманистичких наука и заштите културно-историјског наслеђа. Сарадња коју је Музеј у Пријеполу успоставио са бројним музејима, другим научним и институцијама културе из земље и региона, дозвољава да на основу резултата ранијих и будућих истраживања буду публиковани и тиме доступни широј научној и осталој јавности у одговарајућој научној публикацији која неће бити у форми зборника.

У истој публикацији, између осталог биће објављен свеобухватан попис о ратним меморијалима са територије општине Пријеполје, о којима музеј поседује ажурну и комплетну документацију.

Библиотека Музеја у Пријеполу

Оно што је од велике важности за музејску библиотеку али и за сам Музеј у Пријеполу је чињеница да је библиотека Музеја у Пријеполу на основу решења од 11.05.2023. године уписана у регистар библиотека при матичној Народној библиотеци Ужице, те је тако постала једна од педесет регистрованих библиотека у саставу музеја у Србији. С тим у вези, у План за 2026. годину улази и веома важан задатак, а то је наставак класификације свих појединачних публикација у складу са УДК (Универзална децимална класификација) системом, као и наставак рада на регистру библиотечких јединица.

Сарадња коју је Музеј у Пријеполу успоставио са бројним музејима, другим научним и институцијама културе из земље и региона, на плану библиотечке делатности наставиће се и током 2026. године. Успешна сарадња која подразумева размену стручних и периодичних публикација, али и размену искустава у подизању музејских библиотечких стандарда на квалитативно виши ниво одвија се са: Народном библиотеком Србије, Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић“ у Београду, Народним музејом у Београду, Музејом савремене уметности, Музејом примењене уметности, Етнографским музејом, Природњачким музејом и Педагошким музејом у Београду, Библиотеком САНУ-А, као и са библиотекама Филозофског факултета у Београду, Музеја Војводине у Новом Салу, Музеја града Новог Сада, Филозофског факултета у Новом Саду, Народног музеја у

Ваљеву, Народног музеја у Чачку, Народног музеја у Ужицу, Музеја „Старо село“ у Сирогојну, Историјског архива у Ужицу, Народног музеја и Историјског архива у Пожаревцу, Завичајног музеја у Прибоју и другим. Међумузејска библиотечка сарадња одвија се и са Народним музејом Црне Горе у Цетињу, Завичајним музејом у Пљевљима, Филозофским факултетом у Никшићу, Музејом Републике Српске у Бањалуци. Плодна сарадња успостављена је и са музејима из Сарајева који су, као и пријепољски музеј, били укључени у пројекат прекограничне сарадње Србија и БиХ „Музејске приче“ који је реализован уз финансијску подршку Европске уније. То су: Земаљски музеј Босне и Херцеговине, Хисторијски музеј БиХ-а, Олимпијски музеј БиХ-а, Музеј књижевности и позоришне умјетности БиХ-а, Музеј Вијећница и Музеј „Валтер брани Сарајево“. И напослетку, непосредна сарадња у свим сегментима библиотечке делатности и у 2026. години одвијаће се са Библиотеком „Вук Караџић“ у Пријепољу.

Музеј у Пријепољу је у 2025. години добио на поклон вредну збирку часописа „Политикин забавник“, коју чини преко три стотине бројева од којих је најстарији из 1954. године, те је у Плану за 2026. годину прављење детаљног регистра ове збирке, добијене на поклон од Школске библиотеке ОШ „Светозар Марковић“ из Београда.

И овог пута, финансијским планом музеја предвиђена су одређена средства за набавку нових књига, пре свега стручне литературе. У оквиру допуне књижног фонда своје библиотеке, музеј ће посебну пажњу и у 2026. посветити завичајној збирци. Она ће бити богатија за све нове наслове и публикације о Пријепољу и околини, као и за жанровски разноврсна дела локалних аутора која ће се из штампе појавити током 2026. године.

Музејска библиотека баштини и докторске дисертације, научна саопштења и семинарске радове бројних успешних Пријепољаца из света науке, културе и образовања.

Библиотека музеја је на располагању свим грађанима. Уз све богатији књижни фонд, ученици, студенти и грађани моћи ће и даље користити периодичне публикације као што су, на пример, годишњи комплети локалног листа „Полимље“, ревија „Савиндан“, ђачке новине „Јубиларац“...

Богатијом понудом књижног фонда услуге библиотеке Музеја у Пријепољу коришћењем стручне литературе, завичајне збирке и периодичне штампе биће током 2026. године још траженије.

Музеј ће и у 2026. допуњавати и чувати хемеротеку, својеврсну збирку чланака, прилога и друге документарне грађе о раду Музеја у Пријепољу у текућој години. Захваљујући успешном раду и оствареним резултатима, из године у годину повећава се број прилога о пријепољском музеју објављених у штампаним и електронским медијима. Све презентоване информације се похрањују и чувају као вредна сведочанства о раду Музеја у Пријепољу и његовој улози на културној мапи Србије. У току 2026. наставиће се са праћењем, сређивањем и вођењем новинске, фото и видео документације о раду музеја. Прес клипинг на веродостојан и убедљив начин из угла других (штампаних и

електронских медија) говори о раду, резултатима и културној мисији Музеја у Пријеполу, као и о богатој културној баштини и актуелним културним дешавањима у целом пријеполском крају.

Захваљујући Министарству културе Републике Србије које је у потпуности финансирало пројекат набавке интерактивног дисплеја и израђивања софтвера за исти, у Музеју у Пријеполу је претпрошле године постављен интерактивни дисплеј од 40 инча, преко кога је могуће истражити све музејске садржаје. На истом месту могуће је сазнати и основне информације о општини Пријеполје и претражити мапу Пријепоља. Осим тога, информације на дисплеју је неопходно стално ажурирати, па је стога у Плану за 2026. годину и континуирано допуњавање дисплеја актуелним и релевантним садржајем.

Публиковање резултата ДНК анализа

Наставиће се сарадња са др Ивицом Тодоровићем у смислу потпуне научне обраде и публиковања базе ДНК узорака пријеполског становништва. Намера нам је да у наредним годинама музеј буде издавач ове вредне публикације, која ће у складу са новим научним достигнућима третирати тему порекла становништва пријеполског краја.

ПЕДАГОШКО - ИНФОРМАТИВНА СЛУЖБА

Општи циљ рада у 2026. години јесте јачање улоге музеја као централне образовне и културне тачке у Пријеполу. Током 2026. године тежиће се развијању нових радионица, увођењу мултимедијалних приступа и стварању интерактивних садржаја који ће обогатити сталну поставку и повремене изложбе. Планирано је да се повећа број образовних сарадњи са школама и другим установама, као и да се публици понуде програми који ће подстицати критичко размишљање, креативност и интересовање за локално културно наслеђе.

Током 2026. године наставља се реализација већ постојећих и добро прихваћених програма. Радионица „Бакин стари ормар“ биће обогатена новим модулима који ће укључивати мини изложбе дечијих радова и бележење породичних прича. Наставља се и развој програма „Оживљавање певања из вика у пријеполском крају“, уз подршку Министарства културе Републике Србије, који ће током године укључити више група полазника различитих узраста, архивирање песама и организацију годишњег концерта.

Посебно значајан нови програм биће „Школа калиграфије“, замишљена као циклус радионица које ће учеснике упознавати са основама лепог писања, историјом писма и различитим калиграфским техникама. Полазници ће имати прилику да раде тушем, пером и традиционалним материјалима, да израђују своје калиграфске радове и да кроз овај процес развијају стрпљење, концентрацију, фину моторику и свест о значају писане баштине. Ова школа ће бити нарочито важна за развијање односа младих према култури писања и очувању традиционалних облика писмености.

У 2026. години биће уведено више нових програма који ће проширити едукативну понуду музеја. „Тајне старих заната“ омогућиће учесницима практичан сусрет са занатским техникама уз демонстрације локалних мајстора. Радионица „Од зрна до хлеба“ представиће историју житарица, млинова и хлеба, док ће „Породични дани у музеју“ сваког месеца окупљати породице уз игре, квизове и тематске обиласке. Програм „Музички пут око света“ донеће упознавање са инструментима и музичким традицијама различитих народа, а „Мали археолози“ пружиће деци могућност да кроз игру истражују археолошки материјал. За Дан општине планиран је програм са предшколцима „Пузла Пријепоља“ у којој ће деца помоћу тродимензионалних елемената и мобилним сетом намењеним школама моћи да направе „Пузлу Пријепоља“.

Сарадња са основним и средњим школама биће унапређена кроз тематске наставе, гостујућа предавања, заједничке пројекте и волонтерске програме за младе. Са предшколским установама биће реализовани кратки, прилагођени обиласци и интерактивне активности намењене најмлађима. Посебан акценат музеј обогатити организовањем посета кући Јусуфагића на Чаиру, где се налази поставка везана за традиционалну бошњачку културу, као и саме куће која потиче из времена када је овим просторима владала Отоманска империја, а која представља аутентичан пример исламске традиционалне архитектуре. Музеј у Пријепољу ће се трудити да на конструктиван и јединствен начин привуче посетиоце да заједничким корачањем кроз простор куће у разговору оживе нека своја сећања из давних времена која ће узети са простор који су посетили.

Настављамо успешну сарадњу са локалним установама културе, школама, удружењима грађана, представницима медија, верским заједницама и другим организацијама и појединцима које желе своје програме из области културе, уметности и других за јавност битних друштвених појава реализовати у простору музеја. Посебну пажњу пренећемо на заједничко представљање Туристичке организације Пријепоља и Музеја, који ће у заједничкој сарадњи поделити искуства и идеје једни са другима и реализовати различите пројекте и тако се повезати са колегама из окружења.

У оквиру сталне поставке и повремених изложби биће организоване тематска вођења која ће посетиоцима пружити дубље разумевање садржаја. За децу ће бити припремљене бојанке, радни листићи, кратки квизови и посебни задаци. Планирана је израда мини каталога намењених школама, као и реализација радионица и разговора са ауторима изложби како би се публика подстакла на активно учешће и отворени дијалог.

Током године биће израђени бројни визуелни материјали, најаве и дигитални постери како би активности музеја биле јасно представљене јавности. На друштвеним мрежама објављиваће се фотографије, видео најаве и кратке приче из процеса рада. Планира се и месечни информатор под називом „Музејски календар“ који ће садржати преглед активности.

Музејски едукатор ће током године учествовати на стручним семинарима и конференцијама, као и на обукама које се баве савременим педагошким приступима и

дигиталним алатима у култури. Биће посвећен временски простор усавршавању методичких техника и размењивању искустава са другим едукаторима у региону.

Сви програми биће праћени систематским прикупљањем повратних информација од учесника. После сваког значајнијег догађаја биће припремљен кратак извештај који ће служити као основ за побољшање будућих активности. Анализираће се потребе публике и у складу са њима уводити нови садржаји.

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

Важан сегмент рада музеја свакако чини изложбена делатност.

У галеријском простору Музеја у Пријеполу наставићемо са приређивањем повремених, гостујућих музејских и ликовних изложби.

На основу претходног, позитивног искуства наставићемо сарадњу са **Природњачким музејом, Музејом афричке уметности, Музејом науке и технике, Народним музејом из Ужица, Музејом Рас из Новог Пазара** и другима који својим значајем доприносе презентацији културно-историјског и уметничког наслеђа.

Поред тога, планирамо и организовање одређеног броја ликовних и фотодокументарних изложби академских сликара, др Мерсике Прушевић Дулић, изложба „Породичне преслике А. Вељовића“, изложба документарних фотографија Светлане Дингарац, изложба фотографија поводом сто година ФК Полимље.

Као што показује вишегодишња пракса, током реализације овог програма рада, у случају понуде нових садржаја који нису обухваћени овим програмом, а који својим значајем заслужују да буду приређени, могуће је мање одступање у смислу прихватања истих, уз претходну сагласност Управног одбора.

ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА

У следећој, 2026. години планирамо конкретнији наставак реализације пројекта у оквиру ЕУ фонда прекограничне сарадње Србија – Босна и Херцеговина. Циљ пројекта, поред очувања културног наслеђа је и обогаћивање музејских садржаја увођењем модерних технологија као што је виртуелна реалност - ВР садржај, ИТ технологије, увођење звука, е водича, вештачке интелигенције, што ће допринети бољој промоцији и презентацији музејских садржаја.

Пројекат се реализује у сарадњи са предузетничким центром „ЛИНК“ из Мостара и Музејем Источне Босне из Тузле. Апликација је прихваћена и до краја године 2025. године очекујемо прецизне резултате и значајна финансијска средства ЕУ фонда за реализацију предвиђених активности.

Крајем протекле 2025. године започете су активности на пројекту прекограничне сарадње са Црном Гором чија реализација ће бити настављена у наредном периоду.

КУЛТУРНО АНИМАЦИОНИ ПРОГРАМИ

У лапидаријуму музеја, организоваћемо разне музичке и сценске програме, позоришне представе.

Такође, организоваћемо и разне промоције књига као и предавања. Овом приликом издвајамо програме поводом Дана општине Пријепоље, манифестације „Музеји за 10“ и друге пригодне садржаје, као што су изложбе дечијих радова, приликом обележавања Дечије недеље.

Да би ова врста програма могла да се несметано организује и реализује, независно од неповољних временских утицаја, планирам да, консултујући Завод за заштиту споменика културе, Управни одбор Музеја у Пријепољу као и оснивача, уградим покретну монтажну тенду. Тенда би покривала простор у лапидаријуму намењен посетиоцима и извођачима. За ову намену сам већ аплицирао на конкурс прекограничне сарадње који финансира ЕУ фондација. Такође сам аплицирао на истом конкурс и за набавку мобилијара за лапидаријум.

ЗАШТИТА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ У ОКВИРУ НАДЛЕЖНОСТИ МУЗЕЈА У ПРИЈЕПОЉУ

Музеј у Пријепољу као сопственик зграде Музеја и Куће Јусуфагића има права, обавезе и одговорности да наведене објекте заштити и презентује. Међутим уз одобрење надлежних завода за заштиту споменика културе и у оквиру својих могућности музеј ће вршити одређене активности у складу са својим надлежностима и правима и на следећим споменицима културе.

Некропола у Хртима

Некропола стећака у Хртима је споменик културе који се налази на УНЕСКО Листи светске културне баштине.

У оквиру својих надлежности, а на основу Плана управљања некрополом стећака, донетом 2013. године и у сарадњи са осталим субјектима задуженим за овај локалитет, музеј ће пратити стање некрополе и по потреби обавештавати надлежни Републички завод за заштиту споменика културе у Београду ради евентуалног предузимања потребних мера заштите.

Музеј пионира и омладине Југославије на Јабуци

Овај Музеј има статус споменика културе од изузетног значаја и налази се под надлежношћу Републичког завода за заштиту споменика културе. У саставу овог

комплекса су поред Музеја пионира и омладине Југославије и Спомен дом пионира Југославије, Алеја хероја са бистама ратника из свих република СФРЈ, место погибије Бошка Бухе, велики бронзани споменик Бошку Бухи, гробница са 17 ратника из НОБ-а, и други споменици.

Музеј у Пријеполју се не води као власник објекта музеја на Јабуци, нити земљишта на којем се објекат налази. Власништво припада угоститељско туристичком предузећу "Путник". Зашто су сви наведени споменици културе девастирани, одговор треба тражити на релацији предузећа "Путник" и Републичког завода за заштиту споменика културе из Београда. На основу Закона о јавној својини, заштићене споменике у комплексу нико не може да, уништава, помера, преправља, дограђује. Они су заштићено културно добро. Надлежност Музеја је ограниченог карактера, када су у питању непокретна културна добра на територији општина Пријеполје. Потребно је и даље наставити са спровођењем дозвољених мера и радњи везаних за праћење стања и одржавање објекта музеја на Јабуци.

Споменик „4. децембар“

Овај споменик има статус споменика културе од изузетног значаја. Као и у претходном случају, и ово непокретно културно добро, у оквиру својих надлежности, Музеј ће редовно контролисати, пратити стање и обавештаваће надлежни Републички завод за заштиту споменика културе у Београду, чија конзерваторска служба има ингеренције да предузме потребне мере заштите над евентуалним оштећењима овог комплекса.

Мусала

Завод за заштиту споменика културе из Краљева евидентирао је Мусалу као непокретно културно добро – археолошко налазиште.

Велики проблем представља чињеница да на локалитету Мусале још увек нису решени имовинско правни односи, због чега није могуће изводити никакве радове док се ово питање не реши. Музеј је извршио одређене археолошке радове на оним деловима локалитета где је то било могуће, али наставак ових радова није био могућ због постојања зиданих објеката предузећа „Светлост“.

Решењем имовинско правних односа овог локалитета, може се приступити реконструкцији овог вредног споменика исламске културе. Једино што је могуће у овим условима је да Музеј и даље у оквиру својих надлежности и у сарадњи са надлежним Заводом за заштиту споменика културе, предузима све могуће мере заштите.

Јусовића Кула

Проблем који је спречавао да се предузму конкретне радње у реконструкцији и заштити овог вредног споменика исламске културе, је исти као и у време кад сам вршио дужност директора Музеја. Ради се о нерешеним имовинско - правним односима. Тек након решавања спорних питања створиће се услови да надлежни Завод за заштиту

споменика културе у Краљеву, преко Министарства културе Р. Србије започне заштиту овог јединственог и ретког споменика. Музеј у Пријеполу ће подржати пројекат у оквиру својих надлежности.

Сахат кула

Кула у Пријеполу која се налази у непосредној близини Синан – пашине дамије у Вакуфу, један је од препознатљивих симбола града. Тај монументални споменик исламске културе датира, према неутврђеним подацима, од краја XVI века. Сахат кулу у Пријеполу помиње у свом путопису знаменитости турски путописац Елвија Челебија. Након што је 1974. године прошао пут ка Сјеници, Сахат кула је померена око 5 метара према хотелу Парк и постављена на место где се и сада налази. То је учињено тако да је све остало аутентично. Максимално ћу се потрудити испред Музеја у Пријеполу, да Сахат кула од надлежних институција, добије статус непокретног културног добра.

Дренова: ранохришћанске базилике

Овај веома значајан локалитет у Дренови из ранохришћанског периода, на коме се налази једнобродна црква, није довољно археолошки истражен. Потребно је са већом упорношћу иницирати Завод за заштиту споменика културе из Краљева како би се спровела археолошка истраживања овог локалитета и како би се добила финансијска подршка надлежних институција којим би се овај вредан споменик културе реконструисао и заштитио.

МУЗЕЈ ОТВОРЕНИХ ВРАТА

Као и свих претходних година, Музеј у Пријеполу ће и у 2026. години бити „музеј отворених врата“ за све који желе да у галеријском простору, на летњој сцени или у амбијенту куће Јусуфагића на Чаиру организују неке од својих програма, који су својим садржајем прикладни за ову установу културе и њену делатност.

СЛУЖБА ЗА ФИНАНСИЈСКО-КЊИГОВОДСТВЕНЕ И ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ И СЛУЖБА ОБЕЗБЕЂЕЊА И ОДРЖАВАЊА

Служба финансијско књиговодствених послова, као и до сада наставиће са редовним обављањем послова из свог делокруга уз поштовање свих законских прописа и процедура које регулишу ову област.

У сарадњи са Управним одбором музеја решаваће се сва питања везана за делатност музеја из надлежности овог тела.

У раду музеја примењиваће се усклађивање нормативник аката са важећим законским прописима и њиховим изменама.

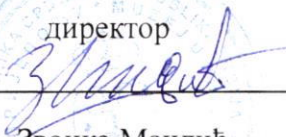
Све набавке спроводиће се у складу са прописаним законским процедурама за одговарајуће врсте набавки.

Такође, редовно ћемо обављати текуће поправке и одржавање објеката и опреме. У овом смислу истичемо напред поменуто постављање тенде на летњој културној сцени, за коју је Завод за заштиту споменика културе Краљево издао дозволу, поправка централне климе, куповина одређеног броја клима уређаја и друго. У складу са потребама и финансијским могућностима вршиће се набавке нове и замена старе и дотрајале опреме, неопходне за обављање редовне делатности.

Стручно усавршавање

У циљу што квалитетнијег обављања послова, неопходна је стална стручна едукација и усавршавање. Сви запослени у музеју, поред редовног праћења стручне литературе учествоваће на семинарима и стручним скуповима из делокруга своје делатности који доприносе стручном оспособљавању запослених и квалитетнијем обављању послова.

Поред стручног усавршавања запослених, посебан акценат биће на сарадњи са медијима о повећању видљивости музеја путем друштвених мрежа као и свих других видова медијске презентације.

директор

Звонко Мандић

МУЗЕЈ У ПРИЈЕПОЉУ

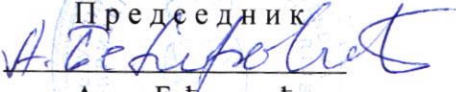
Број: 327-2

Датум: 15. 12. 2025. године

На основу члана 26. Статута Музеја у Пријеполу број 204-3 од 20. 08. 2025. године, Управни одбор Музеја у Пријеполу именован Решењем СО Пријеполје број 000716560 2025 од 06.03.2025. године, на дванаестој седници одржаној дана 15. 12. 2025. године са почетком у 09 часова, донео је следећу

ОДЛУКУ

Усваја се Програм рада Музеја у Пријеполу за 2026. годину.

Председник

Асим Беировић

У прилогу:

- Програм рада Музеја у Пријеполу за 2026. годину број 327-3 од 15.12.2025. године